

Kontrola rađanja - Adventistička izjava o koncenzusu

Naučne tehnologije danas omogućuju veću kontrolu nad čovekovom plodnosti i reprodukcijom nego što je to ranije bilo moguće. Ove tehnologije uveliko smanjuju mogućnost da polni odnos bude povezan s očekivanjem trudnoće i rođenja deteta. Hrišćanski bračni parovi imaju mogućnost kontrole oplođivanja što je stvorilo mnoga pitanja s dalekosežnim verskim, medicinskim, društvenim i političkim posledicama. Zahvaljujući novim mogućnostima pojavile su se prilike i koristi, kao i pitanja i nedostaci. Nužno je razmotriti niz moralnih problema. Hrišćani koji na kraju moraju doneti lične odluke po ovim pitanjima, moraju biti informisani kako bi odluke bile utemeljene na biblijskim načelima.

Među problemima koji zahtevaju razmatranje je pitanje prikladnosti čovekovog mešanja u prirodne biološke procese ljudske reprodukcije. Ako je neka intervencija prikladna, moraju se postaviti dodatna pitanja o tome šta će se, kada i kako učiniti. Drugi s tim povezani problemi su:

- * mogućnost povećanja polnog nemorala koji dostupnost i upotreba metoda kontrole rađanja mogu reklamirati;

- * problemi dominacije pola s obzirom na seksualne prednosti i stečena prava kako kod žena tako i kod muškaraca;

- * društveni problemi, uključujući pravo društva da zloupotrijebi ličnu slobodu u interesu društva kao celine i teret ekonomske i obrazovne podrške za one sa slabijim mogućnostima, i

- * problemi uprave s obzirom na porast broja stanovnika i upotrebu prirodnih resursa.

Izjava o moralnim elementima vezanim za kontrolu rađanja mora biti postavljena u širem kontekstu biblijskog učenja o seksualnosti, braku, roditeljstvu i dragocenosti dece uz razumevanje međusobne povezanosti ovih problema. Uz svest da unutar Crkve postoje raznolika mišljenja, ovde su iznesena sledeća biblijski utemeljena načela kojima je cilj da upute i vode u donošenju odluke.

1. *Odgovornost upravljanja.* Bog je stvorio ljudska bića po svom obličju, muško i žensko, sa sposobnošću da misle i donose odluke (1.Mojs 1,18; Is.Navin 24,15; 5.Mojs 30,15-20). Bog je ljudima poverio da vladaju Zemljom (1.Mojs 1,26.28). Ovo zahteva nadgledanje i brigu o prirodi. Hrišćanska upraviteljska služba takođe zahteva preuzimanje odgovornosti za ljudsku prokreaciju. Kao jedna od odlika ljudske prirode kojom pojedinac treba da upravlja, seksualnost treba da bude izražena u skladu s Božjom voljom (2.Mojs 20,14; 1.Mojs 39,9; 3.Mojs 20.10-21; 1 Kor 6,12-20).

2. *Cilj rađanja.* Produživanje ljudskog roda jedan je od ciljeva čovekove seksualnosti (1.Mojs 1,28). Premda se može reći da je cilj braka uglavnom stvaranje potomaka, Sveto pismo nigde ne prikazuje rađanje kao obvezu svakog bračnog para kako bi ugodio Bogu. Međutim, božansko otkrivenje smatra decu vrlo vrednom i ističe radost koju mogu doživeti roditelji (Mt 19,14; Ps 127,3). Rođanje i odgajanje dece pomaže roditeljima da razumeju Boga i razviju saučešće, brižnost, poniznost i nesebičnost (Ps 103,13; Lk 11,13).

3. *Sredstvo ujedinjenja.* Seksualnost služi i kao Bogom određeno sredstvo ujedinjenja u braku i treba je razlikovati od cilja rađanja (1.Mojs 2,24). Seksualnost u braku treba da obuhvata radost, zadovoljstvo i uživanje (Prop 9,9; Priče 5,18.19; Pisma 4,16; 5,1). Božja namera je da bračni parovi održavaju stalnu seksualnu zajednicu odvojenu od rađanja (1 Kor 7,3-5), zajednicu koja osnažuje veze i štiti bračnog druga od neumesne veze s osobom koja nije njegov

bračni drug (Priče 5,15-20; Pisma 8,6.7). U Božjem planu intimni polni odnosi nisu određeni samo u svrhu začeća. Sveto pismo ne brani bračnim parovima da uživaju u polnim odnosima uz preduzimanje mera za sprečavanje trudnoće.

4. *Sloboda izbora.* Prigodom stvaranja i ponovno zahvaljujući Hristovom otkupljenju, Bog je ljudskim bićima dao slobodu izbora i od njih očekuje da je koriste odgovorno (Gal 5,1-13). Prema božanskom planu muž i žena predstavljaju određenu porodičnu jedinku, s tim što su oboje slobodni i odgovorni da zajednički donose odluke o svojoj porodici (1.Mojs 2,24). Oženjeni partneri treba da imaju obzira jedan prema drugome u donošenju odluka vezanih za kontrolu rađanja, spremni da vode računa o potrebama drugoga kao i o svojim (Fil 2,4). Za one koji odluče da imaju decu, odluka za rađanje nije bez ograničenja. Njihova odluka mora počivati na nekoliko činilaca, uključujući sposobnost da su u stanju brinuti se za potrebe dece (1.Tim 5,8); fizičko, duševno i duhovno zdravlje majke i drugih negovatelja (3 Jov 2; 1 Kor 6,19; Fil 2,4; Ef 5,25); društvene i političke prilike u kojima će se deca roditi (Mt 24,19), i kvalitetu života i dostupne globalne resurse. Mi smo upravitelji Božjeg stvaranja i stoga moramo gledati iznad vlastite sreće i želja, vodeći računa o potrebama drugih (Fil 2,4).

5. *Prikladne metode za kontrolu rađanja.* Moralne odluke o izboru i upotrebi različitih sredstava za kontrolu rađanja moraju poteći iz razumevanja kakve bi bile njihove moguće posledice po fizičko i duševno zdravlje, način na koji ona deluju i troškove koje podrazumevaju. Različite metode kontrole rađanja, uključujući metode stvaranja prepreka, spermicide i sterilizaciju, sprečavaju oplodnju i moralno su prihvatljive. Neke druge metode kontrole rađanja¹ mogu sprečiti ovulaciju, mogu sprečiti sjedinjenje jajašca sa spermatozoidom (oplodnja) ili čak sprečiti da se već oplođeno jajašce implantira. Zbog nesigurnosti kako će funkcionisati u pojedinom slučaju, one mogu biti moralno sumnjive za one koji veruju da zaštićeni ljudski život počinje oplodnjom. Međutim, pošto se većina oplođenih jajašca prirodno ne uspeva implantirati ili se izgubi nakon implantacije, čak i onda kad se ne koriste metode kontrole rađanja, hormonalne metode kontrole rađanja i IUD, koje predstavljaju sličan proces, mogu se smatrati moralno prihvatljivima. Pobačaj, nameran prekid već postojeće trudnoće, nije moralno prihvatljivo sredstvo kontrole rađanja.

6. *Zloupotreba kontrole rađanja.* Premda sve veća mogućnost upravljanja plodnošću i zaštite od polno prenosivih bolesti može biti korisna za mnoge bračne parove, moguće je zloupotrebiti kontrolu rađanja. Na primer, oni koji se upuštaju u predbračne i vanbračne polne odnose mogu se spremnije prepustiti takvom ponašanju jer imaju na raspolaganju metode za kontrolu rađanja. Upotreba takvih metoda, da bi se zaštitio polni odnos izvan braka, može smanjiti rizik od prenošenja polnih bolesti i/ili trudnoće. Međutim, polni čin izvan braka je štetan i nemoralan, bez obzira bio ovaj rizik umanjen ili ne.

7. *Držimo na umu spasenje.* Dostupnost metoda za kontrolu rađanja čini još nužnijom potrebu za obrazovanjem u pogledu seksualnosti i moralnosti. Manje truda treba ulagati u osuđivanja a više u podučavanje i pozitivno delovanje kako bi svaki pojedinac bio izložen snažnom uticaju Svetog Duha.

Ova je izjava prihvaćena tokom godišnjeg zasedanja Izvršnog odbora Generalne konferencije u sredu, 29. septembra 1999. u Silver Springsu, saveznoj državi Maryland u SAD-u.